

Stichting Fries Museum

Geadviseerd subsidiebedrag: € 298.051

Gevraagd subsidiebedrag: € 298.051

Over de instelling

Stichting Fries Museum (hierna: Fries Museum), regionale musea, Leeuwarden

Het Fries Museum in Leeuwarden is het Friese instituut voor kunst en erfgoed. Het beheert de kern van de Kolleksje Fryslân, de grootste provinciale collectie van Nederland. Van schilderijen tot kasten en archeologische vondsten – de collectie bestaat uit ruim 200.000 objecten die het museum, gezien het (inter)nationale belang ervan, zo veel mogelijk wil ontsluiten. De missie van het Fries Museum is het in breder perspectief plaatsen van maatschappelijke vraagstukken. Het is naar eigen zeggen een museum van, voor en met de regio dat zowel lokale als nationale en internationale bezoekers verbindt en inspireert. Het museum wordt structureel gesubsidieerd door de provincie Friesland.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.29 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Fries Museum een subsidiebedrag toe te kennen van € 298.051.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Het Fries Museum heeft in de periode 2021-2024 de subsidie voor de Culturele basisinfrastructuur (BIS) ingezet om nieuwe publieksgroepen te bereiken, inclusiedoelen te behalen en zijn regionale betekenis te vergroten. Dit deed het museum door toonaangevende kunsttentoonstellingen te programmeren, participatieve publieksactiviteiten te ontwikkelen, educatieve projecten gericht op de versterking van de band met het onderwijs op te zetten en door te werken aan de verbetering van publieksinformatie. De raad vindt dat de tentoonstellingen bijzonder fraai werden vormgegeven en dat moeilijke onderwerpen zo toegankelijk mogelijk werden gepresenteerd. Hij is enthousiast over de artistieke kwaliteit van zowel de tentoonstellingen als de programmering.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 zal het Fries Museum opnieuw inzetten op het bereiken van meer en nieuw publiek. In navolging van het museumbrede beleid om de internationale koers te verleggen, focust het zich hierbij sterker dan voorheen op de provincie Friesland. Het hanteert vier projectdoelen, gericht op:

educatie en investeren in de band met het onderwijs; verschillende publieksactiviteiten om meer publiek te bereiken; aandacht voor het verbeteren van publieksinformatie en versterken van de publieksbeleving; en het vergroten van zichtbaarheid van de collectie door het bruikleenverkeer beter te faciliteren. Hoewel naar het oordeel van de raad sommige onderdelen concreter omschreven hadden kunnen worden, is hij optimistisch over de voorgenomen plannen.

Zo juicht hij de wens van het museum toe de banden met het onderwijs nog steviger aan te trekken. Hij waardeert het dat het Fries Museum bijna elk onderwijsniveau bedient en vindt de dialooggerichte en in sommige gevallen interdisciplinaire aanpak getuigen van een visie op en ruime expertise van zowel erfgoededucatie als inclusiviteit.

Ook is de raad te spreken over de publieksprogramma's. De op maat ontwikkelde publieksprogramma's worden toegespitst op de wensen van diverse doelgroepen doordat het museum bekend is met inhoudelijke participatieve methoden om publieksgroepen te betrekken. Noemenswaardig vindt hij de prikkelvrije maandagrondleidingen voor mensen met dementie en de inspanningen om inwoners van Leeuwarden-Oost bij het museum te betrekken.

Met betrekking tot genoemde digitale publieksproducten is de raad van mening dat deze – mits goed uitgevoerd – inderdaad kunnen bijdragen aan het versterken van de publieksbeleving. Hij denkt echter dat de beschreven digitale publieksproducten eerder zullen bijdragen aan het ontsluiten van de collectie dan aan het verbeteren van publieksinformatie. Het Fries Museum is op dit punt erg summier in de uitwerking.

Het Fries Museum zet de BIS-subsidie ook in om meer uitgaande bruiklenen te realiseren. Hij heeft daartoe een extra registrar aangenomen, die bruikleenverzoeken in behandeling kan nemen. In de ogen van de raad draagt het aannemen van deze persoon bij aan de zichtbaarheid van de collectie van het museum.

Maatschappelijke betekenis

In de subsidieperiode 2021 - 2024 heeft het Fries Museum de samenwerking met het onderwijs versterkt en werden mbo-leerlingen betrokken bij de ontwikkeling van educatieve projecten. Voor hen organiseerde het ook gratis vervoer naar het museum. De raad waardeert de inspanningen om het museale en verschillende vormen van onderwijs structureel aan elkaar te verbinden. Hij constateert dat deze verbinding stevig is en heeft vertrouwen in de duurzaamheid ervan. Ook is hij gecharmeerd van de intentie van het Fries Museum om als 'moedermuseum' ten opzichte van instellingen in de provincie een voortrekkersrol op zich te nemen bij het ontsluiten van het verhaal van Friesland. Hij krijgt echter niet goed zicht op de concrete resultaten die hieruit voortvloeiden.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 wil het Fries Museum een museum zijn van, voor en met de regio. De raad ziet dat dit vernieuwde profiel en de projecten die daar in het kader van de BIS-subsidie uit ontspruiten, er in potentie toe kunnen bijdragen dat het museum zijn positie als moedermuseum in de regio vergroot.

Hij waardeert de partnerschappen met diverse andere domeinen zoals de zorg, het welzijn en het onderwijs. Deze partnerschappen geven blijk van een sterke maatschappelijke betrokkenheid, ingegeven vanuit de wens om relevant te zijn en te blijven in de eigen omgeving. Ook waardeert de raad de wens om deze partnerschappen te verstevigen en te verduurzamen. Hij ziet deze verduurzaming met vertrouwen tegemoet. Dat de instelling ook oog heeft voor mensen met een krappe beurs en diverse activiteiten kosteloos aanbiedt, kan rekenen op zijn sympathie.

Het Fries Museum beschrijft, weliswaar beperkt, hoe het zijn diversiteitsbeleid in de subsidieperiode 2025 - 2028 vormgeeft in het licht van de Code Diversiteit & Inclusie. Enerzijds werkt het museum samen met uiteenlopende partners en probeert het voor verschillende publieksgroepen meerstemmige programma's te ontwikkelen. Anderzijds gaat het volgens de raad nauwelijks in op de manier waarop diversiteit en inclusie wordt vormgegeven om diversiteit onder het personeel te bevorderen of hoe diversiteit en inclusie een rol speelt in het wervingsproces. Evenmin licht het museum toe wat het beleid is om diversiteit binnen de raad van toezicht te bewerkstelligen.

Het Fries Museum geeft beperkt toelichting op de naleving van de Fair Practice Code. De raad constateert dat het museum onvoldoende beschrijft hoe het eerlijke beloning voor het personeel nastreeft. Wat betreft de verloning van kunstenaars meldt het museum dat de vergoeding die zij ontvangen gebaseerd is op de Richtlijn kunstenaarshonorarium van het Mondriaan Fonds. De raad betreurt het dat het museum niet ingaat op sociale veiligheid op de werkvloer en een gezonde werkomgeving. De raad verwacht dat het museum het beleid rond sociale veiligheid op orde brengt. Het Fries Museum is aangesloten bij de Museum-cao.

Toegankelijkheid

Het museum heeft zich in de subsidieperiode 2021 - 2024 gericht op het zo effectief mogelijk bereiken van meer en andere bezoekers. Het was een bewuste keuze om zich daarbinnen te richten op het bereiken van meer en andere Friese publieksgroepen. Hoewel de raad die keuze begrijpt, is niet duidelijk of dit tot meer bezoekers uit de regio heeft geleid. Ook is hij er niet van overtuigd dat de inhoudelijk sterke, maar vaak prestigieuze kunsttentoonstellingen bijdragen aan het verlagen van drempels voor andere publieksgroepen. Het museum heeft

goede banden met het onderwijs en maakte het leerlingen en studenten makkelijk om het museum te bezoeken, onder andere dankzij gratis busvervoer.

In de subsidieperiode 2025 - 2028 blijft het bereiken van meer en nieuw publiek het belangrijkste speerpunt voor het Fries Museum. Het zet in op een structurele vermeerdering van het aantal leerlingen en studenten en wil door middel van participatieve projecten meer Friezen in de provincie bereiken.

Uit de ingediende stukken blijkt dat het museum goed inzicht heeft in welke drempel voor welke publieksgroep verlaagd moet worden. De raad is hiervan onder de indruk. Dankzij op maat gemaakte participatieprojecten bijvoorbeeld, wil het museum eenzame Friezen bereiken, een voor het museum nieuwe publieksgroep.

Met dit soort projecten genereert het Fries Museum niet de grootste aantallen bezoekers, maar ze tonen volgens de raad aan dat de intenties van het museum om te verbreden integer zijn. Gezien de financiële uitdagingen waarmee het Fries Museum te kampen heeft, maakt de raad zich hier enigszins zorgen over. Het ontwikkelen en uitvoeren van participatieve projecten-op-maat is een kostbare aangelegenheid die niet tot hoge publieksinkomsten leidt. Hij denkt wel dat deze voor het museum nieuwe publieksgroepen samen met de beoogde partners het Fries Museum zullen helpen om meerstemmige perspectieven over het voetlicht te brengen.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel gezond is. Het museum bespaarde in de periode 2021 - 2024 veel kosten door het niet verlengen van tijdelijke contracten, inhuurkrachten te vervangen door vaste medewerkers en door te verduurzamen om energiekosten te drukken. In de begroting voor de subsidieperiode 2025 - 2028 lijkt geen rekening te zijn gehouden met algemene kostenstijgingen. Hierdoor is de raad er niet zeker van of deze sluitend is. De plannen voor de komende periode moeten volledig bekostigd worden uit de BIS-subsidie.

De raad concludeert dat het museum goed toelicht hoe het de principes van de Governance Code Cultuur toepast.

Geografische spreiding

De instelling is gevestigd in Leeuwarden. Binnen de categorie Regionale musea wordt een goede geografische spreiding gerealiseerd op basis van de betreffende bepaling in de regeling.